СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 92. Джерзи Сіті, Н. Дж., второк, 21. квітня 1931. VOL. XXXIX. No. 92. Jersey City, N. J., Wednesday, April 22, 1933. THREE CENTS.

МЕЙОР ВОКЕР ОПРОКИДУЄ ЗАКИДИ

ОЛБАНІ. — Ґовернор Рузвелт одержав відповідь мейора Вокера на закиди, які пороблено йому з боку „Сіти Аферс Коміті”. Ґовернор заявив, що розгляне точно відповідь, а потім видасть рішення.

Вокер називає закиди безпідставними. Каже, що вони походять від соціялістів, які хотіли би дістатись до участи в правлінню містом, але нарід їх не допускає.

ПРОТИ ОСОБИСТИХ НАПАДІВ.

НЮ ЙОРК. — В. Кінґсленд Мейсі, голова Стейтового Републиканського Комітету, скритикував остро „Сіти Аферс Коміті”, який є в звязку з Републиканським Комітетом, за те, що Елен Факс напав від імени Комітету особисто на мейора Вокера, мішаючися до його приватного життя.

Вокер відповів на закиди Факса тим, що назвав їх фарисейськими і виявив готовість станути з своїми противниками око до ока й порівнати навіть своє приватне життя з їхнім.

ЗАПОВІДАЮТЬ ДОБРИЙ БИЗНЕС.

ГОБОКЕН (Ню Джерзи).—Екзекутива „Юнайтед Стейтс Стіл Корпорейшен” запевнила своїх шеровців, що вона не поділяє загального песимізму, бо є певна, що бизнес вкоротці поправиться.

ПРОДАВАТИМУТЬ ПШЕНИЦЮ ЗА ГРАНИЦЕЮ.

ВАШИНҐТОН. — Фармерська Рада заповідає, що з днем 1. липня матиме до розпорядимости 275,000,000 бушлів пшениці, яку задумує вивести до Европи, бо там можна ще одержати найліпшу ціну.

Ту пшеницю скуповувано по 92 центів за бушель. А продати можна її тепер з 50% втратою. Щоб поправити фармерський стан, фармери радять не продавати пшеничного збору з 1931 р., а передавати його на склад. Інакше ціни будуть далі падати, бо цього року надіються добрих жнив.

ЧУЖИНЦІ ВТІКАЮТЬ З ГОНДУРАСУ.

ТЕҐУСІҐАЛЬПА (Гондурас). — Повстанці заатакували два міста: Трухіліо і Теля. Чужинці потерпають за життя і ратуються втечею на воєнні кораблі.

В краю проголошено воєнний стан. Уряд каже, що повстання є ділом комуністичної аґітації та що його вдасться скоро зліквідувати.

ЗАГРАБИЛИ КАСУ СІТИ ГОЛ.

ДІТРОЙТ. — Три полісмени стерегли бюро міського скарбника. Дотого були на поготівлі слізні бомби й машинові кріси. Але це не здержало двох відважних бандитів від нападу на касу, з якої забрали в готівці й паперах $28,057.

ОБІГРАЛИ І ТАК ПОДЯКУВАЛИ ЗА ГОСТИННІСТЬ.

БАЛТІМОР. — На кораблі, який курсує між Балтімором і пристанями Пацифіку, відвожено 7 Китайців, які хотіли дістатися до Злучених Держав як „сліпі пасажири”.

Залога корабля змилосердилася над нещасними обдертими Китайцями і їх приодягнула, а щоби влекшити їм долю, привчила їх грати в покера. Наука пішла скоро, хоч ні один з Китайців не говорив по анґлійськи.

А як корабель приплив до пристані, то Китайці вже обчистили цілу залогу до нитки, вигравши від неї не тільки готівку, але навіть білизну.

ПРЕЗИДЕНТ РАДИТЬСЯ З РЕДАКТОРАМИ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Гувер відбув конференцію з 7 редакторами ріжних економічних часописів у справі економічної депресії. На нарадах пропоновано створити „Мобілізаційну Раду” з 50 найбільших бизнесменів, яка мала би подбати про стабілізацію промислу й уреґульовання цін.

КОШТИ СЛІДСТВА ВИНОСИТИМУТЬ $5,000,000.

НЮ ЙОРК. — Кошти слідства, яке має бути переведене над адміністрацією міста Ню Йорку, виноситимуть $5,000,000. Слідство триватиме від одного до двох років.

НА ЗАХОДІ СНІГИ.

ШИКАҐО.—З північної частини Тексасу доносять, що там упав сніг. Таксамо впали сніги в стейтах Вайомінґ, Монтана, Колорадо, Небраска, Мізурі й Оклагома.

ПЕС ПЕРЕШКОДИВ ВИКЛАДОВИ БИРДА.

МЕМФІС. — Заступник адмірала, Бирд, відмовився давати публичний виклад, бо одержав відомість, що його пес захорів. Нічого не помогли переконування, що білети розпродані, та що один з сенаторів та епископ готовляться його витати.

ЗА КОНТРОЛЮ НАРОДИН.

НЮ ЙОРК. — „Ди Ню Йорк Академі оф Медисин” рішила голосованням, що треба задержати клініки, які контролюють народини в межах законів.

ОТВОРИЛИ ДОМОВИНУ ПО 33 ЛІТАХ.

Апостольська Столиця веде беатифікаційний процес у справі епископа Филипа, який походив зі шляхотської родини і за часів королевої Єлисавети був анґлійським католицьким епископом. В 1584 р. його оскаржено за здогадну участь у повстанню проти королевої і увязнено в замковій башті в Лондоні, де він і помер.

300 літ кружляла леґенда, що епископ Филип не помер власною смертю, а стято йому голову. Перед виданням згоди на беатифікацію Папа Пій XI хотів переконатися, чи йому справді стято голову і тому на днях у присутности князя Норфольку, який походить з тої самої родини, отворено домовину і в ній знайдено кістяк помершого з головою, а побіч добре заховані ризи.

В той спосіб провірено, що стародавна анґлійська леґенда показалася неправдивою.

ВТРАТИ НА ЯЙЦЯХ.

Албертійський птахівничий пул мав на яйцях які в минулому році зложено в маґазинах (сторедж), поверх $10,000 втрат. За тузин плачено тоді по 25 центів, а тепер, коли ціни впали на свіжі, продано тузин по 10 центів. Пул мав таких яєць 2,200 пачок.

З ЖИТТЄВОГО ГУМОРУ В БОЛЬШЕВІЇ.

Це не видумка, а дійсна правда, хоч виглядає на першорядний жарт. А пустила її у світ таки сама російська цензура.

Комісар сибірського містечка Елан передав на села у виді депеші якийсь обіжник московського уряду, а на кінці дописав: „Будьте готові 13530 Воробев”.

Селяни Іконовки з переляком кинулися по селі, щоби зловити 13,530 горобців. З трудом наловили за день 2,000 штук і впустили до стодоли, але на біду закралися голодні коти і через ніч задушили 200 горобців. На другий день до села приїхало трох урядовців. Перелякані селяни просили їх, щоб їх не карати, бо в цілім селі не стало вже ні одного горобця на волі, а решти нема звідки взяти. А щоби ще ублагати начальство, післали до товариша Воробева найкращу дівчину в селі, товаришку Емелянову, щоби вона якось поладнала з ним справу.

„Громи вас побилиб!” — зверещав товариш Воробев, — коли дізнався про історію з горобцями, але зараз зареготався, а вся Росія і світ йому таким самим сміхом відповіли. „Дураки — говорив товариш комісар товаришці Емеляновій — я депешу закінчив принятим у нас закликом: „Будьте готові!” Я додав порядкове число 13530 і підписав своє імя Воробев (російське слово, по нашому „горобців”).

Коли в Москві дізналися про цілу справу, офіціяльна ґазета „Правда” зажадала, щоби трох урядовців доставити до Москви і гостро покарати їх за виставлення на сміх совітської републики.

Отся правдива подія вказує, до якої міри є застрашене большевиками населення. Вистарчить незрозуміння депеші, щоби в один день виловити всіх горобців в селі та й ще лякатися за тих, які села й не бачили.

ДВА СМЕРТНІ ПРИСУДИ В КАЛҐАРАХ.

Суд у Калґарах засудив на кару смерти через повішення Михайла Радка і Бертрама Джанса, а Алберта Аллена на досмертну вязницю, всіх за морд, якого вони допустилися на особі шофера Ернеста Мідвінтера. Четвертим спільником був якийсь „Кід”, якого засуджені не видали і який, якщо живе, знаходиться до нині на волі.

Злочин був довершений у серпні минулого року, коли всі чотири вбийники наняли собі в Калґарах авто, а за містом Мідвінтера постріляли, ограбили і так лишили на дорозі.

Засуджені приняли присуд з усмішкою на лиці і цинізмом. Присуд буде виконаний 10. червня в тюрмі в Летбридж.

ПОЛЯКИ ПРИЙМАЮТЬ „НАРОДОВОГО БІСКУПА” ПАПРИКОЮ.

Біскуп польського „народового косцьола” із Скрентон, Па., Годур, приїхав до Кракова і там в каплиці правив богослуження. Поляків прийшло на богослуження багато, але з наміром не допустити до богослуження. Вони принесли з собою паприку і посипали долівку. Нараз всі зачали пчихати, а далі вийшов „файт”. Аж прийшла поліція і розіґнала пчихунів.

В МОСКВІ БРАК БАРАБОЛЬ.

Чосописи пишуть, що в Москві відчувають великий брак бараболь. Бараболі видають тепер у Москві на картки по 4 кґ. на особу на один місяць.

ПИЛОЮ РІЗАЛИ ГОРЛО.

На побережника з Брухович, коло Львова, Миколу Стрілку, напало в лісі двох людей з Голоскова Великого, що крали дрова.

Один з напасників перевернув Стрілку на землю та став різати йому горло пилкою. Вже й підрізав був Стрілці трохи горло, але той останками сил вирвався й утік.

Закровавлений прибіг до постерунку поліції в Замарстинові. Поліція арештувала одного „різуна”, Андрія Готника.

НЕ ХОТЯТЬ БІЛЬШЕ ІМІҐРАНТІВ НА ПІС РИВЕРІ.

На своїм мітінгу Борд оф Трейд в містечку Пус Купе, положенім у тій частині Піс Ривера, що належить до Британської Колюмбії, одобрив новий законопроєкт албертійського уряду відносно обмеження гомстедів. Члени того товариства рішили удатися до уряду Бр. Колюмбії, щоби справа гомстедів була і там рішена та щоби заборонити доступ „небажаним” іміґрантам. Вони, мовляв, говорять дуже слабо по анґлійськи і є зовсім без засобів до життя. Крім Анґльо-саксонців і натуралізованих Канадійців, всі інші іміґранти мусять доказати, що вони є фінансово забезпечені бодай на один рік.

НАПАД ОРЛА НА ЛІТАК.

В Індії робив вправи у воздусі військовий літак. Нагло зявився незвичайно великанський орел, який напав на літак і сильним ударом дзюба зломив одно крило літака. Літак упав і розбися. Летун згинув.

„ПОЛЬСЬКА ГУСКА”.

Львівський карний суд засудив на шість тижнів арешту Б. Блавата за те, що під польським державним гербом (орел) підписав „Польська гуска”.

ЩО ЗНАЧИТЬ У БОЛЬШЕВИКІВ АКАДЕМІЯ НАУК.

Навіть російські царі шанували Академію Наук, бо не хотіли мати занадто поганого імени перед світом. Але московські большевики інакші. Вони вже мають перед світом таке зіпсуте імя, що можуть сміло і без притомности нищити навіть Академію Наук та глузувати собі з усяких наук.

Головою Академії Наук у Москві був російський учений Карпинський. Але, як недавно большевицький уряд звелів „вибрати” вченим большевицького аґітатора Ротштейна, він уступив.

Одначе і те Сталіна не знеохотило до „науки”. Він звелів на голову Академії Наук вибрати Миколу Бухаріна, бувшого комуністичного аґітатора з Іст Семої стріти в Ню Йорку.

Тепер вже можна сказати, що в большевиків є рівність, бо коли з наказу Сталіна кожний може стати „вченим”, то ще якої більше рівности хочете?

ВТЕЧА МЕНОНІТІВ З СОВІТСЬКОГО СОЮЗУ.

Німецька релігійна секта „менонітів” дуже добре знана в Канаді та Мексику. Вони туди прибули останніми літами з Совітської Росії, бо в большевії життеві відносини стали неможливими для доброго фармера. Але велику частину „менонітів” совітська влада не хотіла випустити зі своєї держави. Їх переселено на далекий Сибір.

І ось, по відомостям з Манджурії, сотні цих „менонітів” перекралися через совітську границю і, вандруючи в страшній студені поверх пів тисячі миль, зайшли в залюднену долину Харбіна. Багато з них повідморожували собі руки, а багато навіть померло з виснаження.

Вони оповідають страшні річи про відносини в Совітській Росії. Такої нужди, як там панує, хіба вже нема ніде в світі.

ЗАСІДАННЯ В СПРАВІ „ПАЦИФІКАЦІЇ” ГАЛИЧИНИ

ТОМУ, ЩО ЗАСІДАННЯ ТАЙНЕ, НЕ ВІДОМІ ЙОГО НАСЛІДКИ.

МАНЧЕСТЕР (Анґлія). — Ґазета „Манчестер Ґардіен” з 9. квітня повідомляє, що 16. квітня має відбутися в Лондоні засідання комісії трох в справі „пацифікації” Галичини. Головувати на засіданню буде Гендерсон. В складі комісії зайшли зміни, бо представником Італії на тому засіданню буде не Пільоті, якого вибрали в Лізі Націй, а італійський амбасадор в Анґлії.

Ред.: Засідання комісії таємні, а тому не можемо сказати, що на ній обговорювалося й які рішення запали. Маємо до того ще повідомлення з Женеви, що там ходять чутки, що докладчиком в українській справі на травневім засіданню Ліґи Націй не буде Гендерсон, як про це думали раніше, а мабуть представник Норвеґії.

На терені Ліґи Націй, а особливо в Женеві, Поляки розвинули жваву діяльність проти широкого обговорення українського питання, використовуючи для того виступи Українців у Варшаві та на Західній Україні, як наприклад переговори деяких осіб з польським урядом та лист епископа Хомишина. Поляки ведуть тепер кампанію на цілому світі, зазначуючи, що Українці в більшости своїй задоволені з польського режиму.

В БОРГАРІЇ ТАКОЖ НАСТУПИЛА КРІЗА УРЯДУ.

СОФІЯ (Болгарія). — Премієр-міністер Ляпчев уступив зі свого становища разом з урядом. Тепер політична ситуація в Болгарії така, що годі скоро сформувати нове правительство, яке спиралосяб на більшість партій. Можна припускати, що пройде досить часу, поки буде сформоване нове правительство.

Цар Борис уже розпочав переговори з лідерами ріжних партій, щоб з них вибрати нового премієра. Думають, що Малінов зробить спробу сформувати уряд, до якого ввійлиб представники ріжних партій. Та мабуть йому не вдасться притягнути до уряду соціялістів, які в Болгарії починають відогравати все більшу ролю. Соціялісти погодяться на вступлення до уряду лише тоді, як на його чолі буде стояти представник їх партії.

Малінов є лідером демократичної партії, а тому йому треба притягнути до уряду ще представників націонал-лібералів, радикалів та соціялістів, щоб уряд мав широке партійне попертя, яке дуже потрібне тепер, коли в Болгарії мають відбутися вибори до парляменту. В усякому разі тепер політична ситуація в Болгарії дуже неясна й не трівка.

КЛИЧУТЬ НА ПОМІЧ.

МОСКВА (СССР). — Вже кілька днів радіо-станції в Росії перехоплюють сиґнал, що кличе на поміч. Передається ввесь час одна й таж просьба: „Ратуйте наші душі. Ми замерзаємо недалеко землі.” Всі губляться в здогадах, звідки йдуть ці сиґнали. Один час думали, що це просить поратунку радянська виправа на кавкаські гори, де тепер панує метелиця та морози, але тепер схиляються до того, що це десь на Ледовому океані терпить біду якесь рибальське, чи інше судно.

Тому, що в зазиві не вказується точно ґеоґрафічне положення тих, що благають помочі, майже неможливо їх ратувати. Дехто навіть припускає, що це „жарти” якогонебудь радіо-аматора.

В КИТАЙСЬКОМУ КІТЛІ.

ШАНҐГАЙ (Китай). — В Ганкові й у Вучанґу проголошено стан облоги й заведено воєнно-полеві суди. Це сталося тому, що влада бачить познаки нового комуністичного повстання. Китайський командант в Ганкові оголосив, що заплатить 100,000 мексиканських долярів тому, хто доставить йому живим, або мертвим комуністичного лідера Го Чонґа.

Тому, що комуністична аґітація направлена не лише проти китайського національного уряду, але й проти чужинців, усі чужинці в Китаю приймають спеціяльні міри самоохорони.

Пірати напали на французький пароплав „Лимшов”, який потерпів ушкодження недалеко Ганкова. На допомогу потопаючому пароплавови з Ганкова виїхав британський торпедовець. Одержано відомости, що „Лимшов” уже ограблений і підпалений піратами з ріки Перл, які вже кілька років є дуже активними.

ВИЗНАЮТЬ ЕСПАНСЬКУ РЕПУБЛИКУ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Анґлійське правительство рішило визнати за кілька днів еспанську републику. Зпочатку в Анґлії думали, що треба почекати виборів до парляменту в Еспанії, бо лише тоді буде видно, чи на тих виборах переможуть републиканці. Та визнання Бельґією, а також Францією приспішило й рішення Анґлії.

БЕРЛІН (Німеччина). — В урядових колах кажуть, що визнання еспанської републики є питанням кількох днів. Принципово воно вже рішене позитивно. Тепер лише приготовляється формальна сторона процедури визнання.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

РОЗВЯЗУЮТЬ РЕАЛЬНО

Такий, віками поневолений нарід, як український не був би цілком певно задержав досі своєї життєздатної національної сили, коли би не видавав був на протязі своєї історії в ріжних часах людей з глибокою вірою в силу й високе призначення нашого народу. Отим сміливим борцям, що клали свої голови за рідний край, і таким ідеалістам як наші духові велитні — Шевченко й Франко — можемо завдячувати те, що наша нація не пропала, що піднімається тепер скорим темпом та що ми в найтяжчих часах поневолення всеж таки викрешуємо з себе велику національну відпорність і не понижуємо назагал національного прапора.

Бо поправді, що значить той десяток літ наших терпінь від часу світової війни в порівнанні з терпіннями довгих соток літ! Адже наші предки стогнали під Польщею століттями, живучи прямо в безвихіднім розпучливім положенні. А чейже теперішне положення українського народу під Польщею є зовсім інше. Бо ми можемо тепер терпіти на рідній землі більше ніж колинебудь, але тепер принаймні коштом тих терпінь поширюється по світі українське імя. Доперва тепер промощуємо нашими терпіннями в світі шлях нашій державницькій ідеї. Завдяки теперішнім нашим терпінням пишуть тепер по широкім світі про українську справу за один рік більше, ніж давніше писали за нас за сто літ.

Дотого треба мати на увазі, що пута, наложені Версальським договором, звільна розвязуються, та що прийде час, коли ради замирення Европи треба буде обкроювати і Польщу. Якби не було, а цей стан, який сьогодні панує в Европі, не залишиться. І якжеж можна в таких обставинах називати розумною таку українську політику, яка вчить українську масу примирюватися з тим положенням, у якім ми сьогодні знаходимося.

Коли на згоду з Польщею чи Москвою йдуть звичайні хруні ради хліба, карієри, субвенцій, почестей, професорських чи міністерських посад, то це треба приймати як звичайний обяв з боку наших опортуністів, які звикли йти завжди в житті по лінії лекшого опору і яких повно в кождім народі. Та інакше виглядає справа, коли до тих „реальних політиків" прилучується епископ, котрий стає на їх чохі, їх скріпляє, та ще й випереджує в опортунізмі й льояльности супроти ката нашого народу. Це є вже надуживанням владичого престола для шкідливих і погубних українському народови політичних цілей. І так треба брати ті тези реальної політики, які проголосив еп. Хомишин і які прикріпив тим, що це Боже Провидіння віддало нас під Польщу.

Інж. М. Сціборський.

ЄДНАЙМОСЬ ПІД НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРАПОР!

(Допис з Парижа).

Ми все твердили, що розвиток соборницького руху на еміґрації з неминучістю викличе протиакцію з боку тих, які своєю політикою в основі заперечують найсвятіще для кождого Українця гасло: Самостійна Соборна Держава.

Зокрема були ми переконані, що поява соборницької ґазети „Незалежність", яка стоїть на охороні згаданих державницьких засад та стремить до обєднання еміґрації на ґрунті захисту її національних, правних і матеріяльних інтересів—змусить ворожі нам чинники і собі зачати видавання своїх орґанів, щоби таким чином зменшити вплив „Незалежности" на маси, або навіть змусити її ліквудуватися. Так сталося!

За короткий час на паризькому еміґраційному ґрунті-обрію зявилися аж дві нові ґазети. Поява першої з них—польонофільського „22. січня" — вже освітлювалася на сторінках „Незалежности". Але ось день 15. березня ознаменувався народженням ще одної „ґазети" під назвою „Наш Прапор", яку українською мовою видають якісь анонімні большевики. Таким чином вже на третому місяці свого істнування „Незалежність" придбала собі аж двох „асистентів". Чиж може, справді, не зворушити така „увага"?!... Але перейдемо до „Нашого Прапору".

Що можна сказати про цю ґазету і в звязку з нею?! Насамперед хіба те, що вона наскрізь анонімна. Даремні старання читача відшукати в статтях чи заголовках хочби одно призвище чи якусь організацію. Нема! Як кажуть: шито крито і кінці у воду. Зовсім так, як вчить досвід і наука „чека"! Лише в адресі редакції вказано призвище якогось Фрота Леона, певно французького комуніста.

Очевидно, ця анонімність не є наслідком лише необхідної обережности. Треба думати, що редакція загалом не має таких імен, які би щось говорили громадянству, а якщо вони й є, то певно занадто „сензаційні" — отже краще їх заховати під сподом. Видавці ґазети напевно перейшли добру школу Дзєржинського і знають, що часом необережно висунена ниточка приводить аж до самого клубка, на... Рю Греналь. Небезпечно!... Коротко кажучи, все зроблено для того, щоб громадянство не пізнало носіїв „Нашого Прапору" і авторів тої „правди", яку ця ґазета голосить. Отже треба вірити „на слово".

Самий зміст „Нашого Прапору" нічим не відріжняється від тих чисельних большевицьких шмат, які видавалися і видаються на еміґрації. Лайливий тон (певно по думці видавців так лише і може говорити „свідомий пролетаріят"), провокація, товчення в болото найбільших українських національних святощів і безконечне дешеве реклямування того „раю", який в себе утворила московська комуністична диктатура. Все це переходить на тлі лицемірної, юдиної запобігливости перед робітником еміґрантом та стремління переконати останнього, що ґазета служить його інтересам.

Говорячи про зріст безробіття та тяжке положення наших робітників у Франції, а з другого боку оповідаючи про „чудові" умови життя робітників на Совітській Московщині — „Наш Прапор" закликає всіх вступати до комуністичної партії, яка всіх улаштує, нагодує і забезпечить. Мимоволі насувається питання: чомуж це редактори „Нашого Прапору" сидять на еміґрації в злиднях безробіття, замісць того, щоб чимскорше їхати до „благословенної" батьківщини пролетаріяту?! Отже виходить: „що добре Іванови, то не смакує мені". Видавці волію́ть інших тягти до большевиків, а самі... лишаються в Парижі.

Вже поверховний погляд на ґазету дає до зрозуміння, для кого вона розрахована. Свою „карту" вона ставить на заробітчан-еміґрантів з Галичини і Волині, які перебувають на працях у Франції та Бельгії, і старається „бити" в два пункти. Один з них — це сподівання на малу національну свідомість заробітчан, другий — це спекуляція на їх ненависти до польських окупантів.

Цілий зміст „Нашого Прапору" звернений на те, щоб чисту, чесну і отверту душу українського заробічанина опаскудити заразою того сифілісу-комунізму, який підточує сили нашого народу під большевиками, а розум збаламутити брехливими і злочинними теревенями. При цім, знаючи сентимент заробітчан та їх відданість національним ідеям — спекулюють на цих почуваннях. Тут маємо на увазі акцію протесту проти польських звірств на Західних Землях, яка широкою хвилею перейшла на еміґрації. Всім відомо, що акцію цю перевели самостійницькі і соборницькі ґрупи, в той час як большевики ріжних ґатунків виказали до неї повну байдужність.

Але фактичний стан річей не бентежить видавців „Нашого Прапору" і вони з легкою душею записують заслуги в протестаційній акції на своє конто. Але що для цих вірних учнів Сталіна уявляє ця крадіж, коли вони не спиняються перед систематичним грабунком майна, долі і самої душі нашого народу?!

Самий зміст названої ґазети не заслуговує на те, щоб над ним довше спинятися. Коли це робимо, то лише длятого, щоб катеґорично ствердити, що поява її не є випадковістю. Дармо дехто думає, що національна діяльність еміґрації байдужа упевненому в своїх силах московському комуністичному хамові, який в гідно розлігся на наших землях і здушив своєю пятою живе єство українського народу. Його скрівавлена азійська пика звернена в наш бік і кожда проява нашої творчости викликає в нього відповідну поставу, якої основна мета: знищити здоровий дух еміґрації, розбити її потенцію, затруїти її заразою анахії, зневіри та духової немочі.

Ми не схильні переоцінювати ролю еміґрації, але й не маємо підстав її недоцінювати. В нашій дійсности і майбутньому еміґрація потрібна як живий вияв державницької традиції і протесту, як фактор, який нагадує світові, що українська нація окупована і з цим положенням не погодиться ніколи. Це тим більше, що поневолений нарід наш, затиснений в жорстокі кліщі терору, заховує мовчанку — вимушену в нього кровю і смертю.

Міжтим для окупантів важно не лише поневолити наше тіло, але вирвати наше серце, легені, спараліжувати розум — стерти без сліду всяку прояву нашого життя і творчости. І тут методи їх сходяться в справді „зворушуючім" контакті. Польща намагається збаламутити наддніпрянських „хуторян" обіцянками „самостійности без соборности". Москва грає на почуттях наддністрянців, обіцюючи їм замісць сучасної обідраної, скатованої Галичини „дім відпочинку" в Радянському Союзі. І використовують для цього все те нікчемне духом, підле натурою, черстве серцем і тупе розумом, що викинуло за цей час, еміґраційне шумовиння. А в кожній нації знайдуться такі, які „за шмат гнилої ковбаси, хоч рідну матір попроси, то віддадуть"?!...

Але намагання ворогів ударемнені. Еміґрація стала на шлях певного видужання і скалічити її наново не вдасться. Вияви ганебної роботи лише вказують, що, започатковуючи роботу, ми вдарили в центр. Це розуміння справляє нам найбільшу сатисфакцію.

Як реаґувати на акцію, яка зарисовується навколо нас? Спокоєм, сильними нервами і вірою в перемогу. Гаслом нашим є і має бути: тісне обеднання навколо наших ідей і нашого прапору! Бойкот руїнників! Погорда до наймитів, що торгують підраною народною сорочкою!
Тоді для нас не буде страшною ні скажена піна большевицьких психопатів, ані улеслива брехня польського єзуїтизму.

***

Від редакції: Уміщуючи цю статтю, хочемо вказати, в яких складних та тяжких обставинах доводиться працювати на теренах европейської еміґрації ґрупам, які ставляють собі за мету виборення самостійности і соборности українських земель. Особливо тяжко провадити незалежну пресову пропаґанду і то з тих причин, що ворожі соборництву ґрупи — польонофільська і большевицька — розпоряджають великими фондами, тоді як у прихильників соборницької концепції їх немає і вони змушені покладатися лише на власні сили і підтримку однодумного громадянства. Тому власне і в обовязку громадянства в Америці є піддержати соборницький орґан „Незалежність", що видається в Парижі, як передплатою його так і пожертвами на пресовий фонд.

Памятаймо, що кождий доляр скріпить соборницьку еміґрацію та її пресу в Европі.

Передплату і гроші для „Незалежности" висилати на адресу:

Mr. Stasiv 2, Cite de l Avenir, Paris 11-e, France.

ПОДЯКИ.

Я, нижче підписаний, складаю сердечну подяку У. Н. Союзови за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $50, котрі стали для мене поратунком в моїм каліцтві. Вже близько 7 місяців, як бідую на ногу.

Михайло Щепаняк,
член від. 41 У. Н. Союза,
Дженет, Па.

—o—

Я, нижче підписана, члениця від. 48 У. Н. Союза, складаю сердечну подяку головному урядови У. Н. Союза за уділення мені з фонду допомогового $50.

Катерина Кузємка,
Плейнс, Па.

—o—

Щиру подяку складаю Укр. Нар. Союзови за уділення мені $50 з фонду запомогового.

Федор Кузенко,
член 218 від. У. Н. Союза,
Кемпбел, О.

Д-р Остап Грицай.

МОЦАРТ

У 175-ті роковини уродин.

(1756—1931).

(8)

Так — Моцартове прямування на вершини мистецтва гідне з погляду на траґіку його особистої долі справжнього подиву; жаль тільки, що того подиву для нього далеко більше в нас, далеких нащадків його епохи, ніж у сучасних йому земляків. Для нас ось це щось самозрозуміле думати, що такий першорядний музик, як він, повинен був добути визначного місця в тодішнім музичнім світі Відня та стати предметом особистої опіки зі сторони цісаря. Бож австрійський імператор міг в кожен час відзначити Моцарта якоюсь гідною посадою тай дати йому так повне матеріяльне забезпечення. Але, як я вже згадав раніше, тодішний цісар **Йосиф II. (1765—1790),** хоч зрештою така небуденна індивідуальність, волів обсипувати своїми ласками чужинця, директора італійської опери в Відні, Салієрі, який для Йосифа був (добре платним) авторітетом у всіх питаннях музики, а про якого розголосила пізніша леґенда, що він з зависти отруїв Моцарта (леґенда, розроблена між иншим і в гарнім поетичнім творі А. Пушкіна п. н. **„Моцарт і Салієрі").** Ну, хоч та леґенда виявилася опісля тільки леґендою, бо Салієрі не то, що не гадав і не мав ніяких причин усувати собі з дороги злочином таку нешкідливу йому людину, як Моцарт, а навпаки — він дуже цінив свойого великого суперника, то з особою Салієрі звязувалася всежтаки одна з причин недоцінювання Моцарта цісарем. Осуди Йосифа про нього всі якісь дуже поздержливі, або чудернацькі.

Так при нагоді одного концерту, на якому Моцарт грав разом з італійським віртуозом Клементі, цісар сказав, що добачує в Італійця тільки хист, а в Моцарта і хист і добірний смак (Geschmack). Зновуж з приводу вистави опери „Уведення з Сераю" цісар зазначив, що вона „загарна на наші вуха", та що в неї „страшенно богато нот", і таке инше. А прецінь міг собі цісар згадати нераз, якто маленький Моцарт грав на фортепяні у приняві його матери, Марії Терези, і якими великанськими кроками пішов з того часу дух його наперед, знайшовшись знову в цісарському Відні! Щойно на чотири роки перед смертю Моцарта, Йосиф, після того, як помер згаданий вже мною композитор Глюк, який побирав з цісарської каси річну платню в сумі 2,000 гульденів, заіменував Моцарта цісарським композитором, але з платнею 800 ґульденів річно та з дорученням такого скупого обсягу праці, що Моцартові було з тою цісарською пенсією, як то кажуть, замало, щоб жити, а забагато, щоб умерти. Отому й не лишалося йому й тепер ніщо инше, тільки давати принагідні концерти, виснажувати себе творенням тай шукати зле платних лекцій в химерних панів, хоч такої побічної роботи Моцарт як артист не любив і боявся її, кажучи з повним правом: — Я композитор, я маю творити, а не гребати мій талант, набираючи богато школярів. — І слушно. Але кільки то ґеніяльних талантів пішло на марне через те, що вони, замісць творити в околі свойого таланту, робили можливо чужу їм і зовсім непідходящу роботу? І тому воно таке вдячне розважати сьогодні все життя та історію творчости Моцарта, бо те все це просто клясичний примір життєвої судьби ґеніяльної людини, вічно вражаюче зеркало прогріхів сірої маси пересічних і заздрих плосколобів проти них і ввік траґічна пісня про передчасну смерть ґенія, виснаженого перед часом фізичними й душевними стражданнями.

Отак то й невеселі вони ті обставини, в яких Моцартові доводиться незабаром компонувати музику до иншої, одинокої своєю красою опери, а саме "La nozze di Figaro". Його укохана Констанція не могла йому стати — по всій своїй природі — дружиною, гідною його життя і творчости. Старий батько, хоч і навідався в **р. 1785.** до сина до Відня (після Моцартової гостини в Зальцбурзі два роки раніше) і раював успіхами Вольфґанґа як віртуоза й композитора, то всетаки задля поведення сина з архієпископом та задля нерозважного одруження його з Констанцією дещо відчужився від нього, мало допомагав матеріяльно і зберіг ту прикру резерву аж **до своєї смерти (1787).** Улюблена одинока сестра Моцарта, теж дуже талановита музикальним талантом-Марія Анна, ставши жінкою барона Берхтольда, вдівця з пятеро дітьми, мала надто багато своїх турбот, щоб журитися братом, якому зрештою таксамо, як батько, не могла простити одружіння з легкодушною Констанцією. А щирих приятелів не було в Моцарта ніколи забагато, особливож таких, від яких міг би дожидатись матеріяльної допомоги. Ясним проміням в житті Моцарта, правда, була його дружба зі славним австрійським музиком і композитором Йосифом Гайдном **(Haydn, 1732—1809),** прославленої памяти творцем таких композицій, як **"Die Schoepfung"** та **"Die Jahreszeiten",** а з дрібніших річей колишнього австрійського австрійського, гимну. Але такі дружби й духові звязки це були виїмки таксамо, як і Моцартові приятелі з тайних вольнодумних товариств, яких членом він був як щирий прихильник ідеї поступу, гуманности й визвольних змагань народів. Тимто не було воно мабуть без глибшого значіння, що після того, як згаданий вже мною французький письменник П. А. Карон-Бомарше (1732—1799) добув нечуваного успіху революційною комедією п. н. "Le mariage de Figaro" **(„Весілля Фіґара",** виставленою в Парижі 27. IV. 1784), Моцарт звернув на неї увагу як на оперовий сюжет. Невдоволений дотеперішною концертовою діяльністю, він забажав знову попробувати сил у творчім пориві ширшого розмаху і рішився скомпонувати оперу по бомаршівському сюжеті. Італієць Дапонте написав йому текст ("La nozze di Figaro"), правда, дещо ослаблений з погляду на революційний зміст бомаршівського оригіналу — бо так наказувала цензура Йосифа II. — затеж саме підхожий до легкої, як війний запах цвітів, як ритм останнього менуета музики Моцарта. І все наново будуть овівати нас чудові тони тієї опери солодкою мелянхолією передреволюційного карнавалу у Франції XVIII. в. Тими невловимими, тільки Моцартові питомими півтонами гармоній смутку й веселости, поваги й розгульности, пестіння і грози, якими він наче прощає епоху панського блеску, щасливої навіть своїми гріхами. Так Моцарт далеко лагідніший суддя тій епосі, ніж Бомарше, властивий творець постаті зревольтованого лакея Фіґара, про якого годиться нам теж сказати хоч кілька слів пояснення. Фіґаро береться перехитрити свойого пана. А цим паном тут — ґраф Альмавіва, еспанський ґранд і великий поміщик, на службі в якого є власне лакей Фіґаро і його любочка Зузанна. Вони обоє мають саме пібратися, і пан ґраф з цього приводу такий ласкавий на них, що обдаровує їх щедрими дарунками. Але саме з огляду на ці ґрафські дарунки і Фіґаро і Зузанна дуже занепокоєні. Бо вони знають, що коли пан ґраф так обдаровує пару новоженців перед їх весіллям, те це тільки задля того, щоб примирити їх з одною дуже немилою і поганою конечністю. Немилою для них, затеж побажаною неабияк для пана ґрафа, бо тою конечністю тут не ніщо инше, а колишній середновічний привілей поміщиків, відомий в історії під назвою jus primae noctis. Але як Фіґаро так і Зузанна не такі дурні, щоб ставати жертвою ледачих поміщиків у стилі пана ґрафа Альмавіви, а ще до того з титулу вщерть перестарілих і в щерть злочинних привілеїв ледачої аристократії. Вони в порозумінні з панею ґрафинею, якій дуже залежить на тім, щоб ґраф шукав любовного щастя в неї, а не в її покоївки (Зузанни), придумують таку хитру штуку, що кінець кінців ґраф сходиться на умовленому місці не з Зузанною, а з ґрафинею, після чого не лишається йому нічого иншого, як тільки відректися апетиту на Фіґарову гарцу суджену, і вернути в кохаючі обійми ґрафині. Значить — великі привілеї не помогли нічого там, де проста, але розумна й енерґійна людина здобудеться на відвагу сказати ласому деспотові бунтарське: Ні! А Фіґаро власне подуманий автором як свідомий заступник **того здорового душею простолюддя,** тих широких мас поневоленого народу, якому всякого роду шляхецькі Альмавіви довгими століттями випивали всю кров і всю силу. В численних словах про суспільне положення в тодішній Еспанії — значить у Франції, бо Бомарше вибрав місцем дійства ніби Еспанію тільки тому, щоб обманити парижських цензорів — Фіґаро висловлює повні вбивчого дотепу ворохобні думки, які тліючими іскрами падали в тодішню французьку суспільність, як ось нпр. в такій глумливій характеристиці родової аристократії: — Тому, що ти великий пан — міркує Фіґаро в сторону Альмавіви — то ти вважаєш себе великим ґенієм. Шляхоцтво, богацтво, становище в світі і достоїнство — це все робить тебе таким гордовитим. Але що ти зробив властиво, щоб на те все заслужити? Ну — ти завдав собі тільки труду — уродитися!

(Конець буде)

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Матері подбали за школу.

В нас є стільки ріжних товариств і організацій, що кого не стрінути, той не має ніяк часу, бо спішиться на нараду на збори, або на пробу співу чи представлення.

Та будучи секретарем місцевої Рідної Школи, мені доволиться нераз скликувати батьків дітей на наради в справі школи. І от я завважив, що наших батьків можна заінтересувати ріжними зборами і нарадами за виїмком нарад у справі школи.

Але прецінь знайшоя я таких, що дійсно заінтересувалися школою. Є ними наші матері.

Дня 5. квітня відбулися збори школи, на які прибули представники Жіночого Товариства. На тих зборах піднесено думку віддання школи під опіку Жіночого Товариства. Жінки згодилися попрацювати для школи разом з батьками. І ось тепер є надія, що школа буде розвиватися краще як досі.

Вибрано теж новий уряд, до якого ввійшли і жінки. Головою стала вибрана п-ні Мотрона Клапко, а скарбничкою пані Анна Дубас.

Школа міститься в Січовім Домі під ч. 717 Френклин вулиці.

Михайло Опришко, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Комунікат Комітету Ювилейного Свята.

На днях одержали ми від поодиноких шкіл з ріжних місцевостей зголошення, що всі приїжджають на виступ. Дехто хибно зрозумів, що лише старших понад 10 літ пускається до опери. Се однак не відноситься до тих, що виступають на сцені. Для них обмеження нема. Отже будемо мати навіть 6-літні діти межи танцюристами на сцені.

Пригадується, що до виступу в балеті можуть бути ужиті лише такі строї, яких тільки уживається в школах танку В. Авраменка в Ню Йорку. (По дешевих цінах).

Вступні карти на сцену („плєс") видасть розпорядчик в днм приїзду. Всі танцюристи однак мусять бути в пятницю, в год. 12-тій у школі Авраменка, ч. 35, ріг другої вулиці та другої евені. Тут також дістануть адреси на нічліг. Хто має своїх знакомих, то ліпше, щоби в них переночували, а тим зекшить працю Комітетови.

Написи на омнибуси приготовляється по англійськи.

Жіноча Громада, котра міститься в комнатах школи Авраменка, старається про харч по дуже дешевій ціні для прибувших танцюристів.

Тікети з провінції, наскільки не розпродані, зверніть сейчас, бо їх брак у Ню Йорку. Коли не будуть звернені на час, треба буде заплатити готівкою за всі.

Спільна вечера по виступі відбудеться в ресторані Россоф, 152—154 Вест 44 вул. (Іст оф Бродвей) по ціні $1.50.

Пригадується ще раз, що нарада делегатів з товариств і шкіл в справі дальшої праці під плином Укр. Нац. Танків відбудуться в школі танків В. Авраменка в неділю, дня 26-го квітня, в год. 2-гій пополудні.

Окремих запрошень на наради не висилається. Просимо всіх прибути на ці важні наради.

Лібретто вже друкується. Буде випущене в день вистави. Всі ті установи, що прислали побажання і заплатили за місце, є поміщені на почеснім місци.

Увага: Танцюристи, котрі не вспіють приїхати на час, себто в пятницю, в год. 12-тій, то хай приїжджають просто до опери, а перепустки одержать там на місци.

Комітет Ювилейного Свята.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Шевченкове Свято.

Завівся у нас звичай, що наші національні свята, а особливо свято Шевченка, влаштовують по громадах „заходом усіх братств і товариств". Це мабуть тому, що кожде товариство хоче бути причасним при такім святі.

І воно було би дуже похвальним ділом, коли би дійсно всі братства й товариства фігурували не тільки на папері, отак для слави на програмі, але, щоб вони дійсно займалися таким святом, або принаймні прийшли на свято, або хоч вислали своїх представників.

Та, на жаль, так не буває. І не було того й у Нюарку на тім святі, яке влаштовано в церковній галі дня 19. квітня заходом Комітету Укр. Народного Дому, при співучасти всіх братств і товариств.

Вправді долина галі була майже виповнена, але на горі можна було ще змістити богато тих, які повинні були бути, а не були.

А шкода, бо програма свята, підготована п. Т. Каськовим, управителем хорів, була дуже гарна й добірна.

Вступне слово виголосив громадянин М. Шумейко, який привитав тих, що прийшли віддати пошану Батькови відродження нашої нації.

Хор Товариства „Боян" виступав як мужеський, жіночий і мішаний. Голоси свіжі й добрані. Їх силу можна би пізнати доперва тоді, коли би виступили на далеко більшій сцені. Особливо дивував мужеський хор своєю силою, бо саме по інших місцевостях мужеські хори стоять найслабше.

Дірігент п. Каськів дібрав саму святочну програму. Всі пісні були майже виключно до слів Шевченка. А почесне місце займали композиції нашого славного музика Е. Гайворонського, які, як „Ой стрічечка" чи „Ой у саду", випала надзвичайно гарно.

Виступ Хору зачався „Завіщанням" в композиції Вербицького, в якім басове сольо відспівав громадянин В. Кохалевич. „Ще не вмерла", відспіване при кінці, було віддане з вервою і не протягалося у безмежність, як це нераз доводиться чути по ріжних концертах.

Молода п-на П. Прихода зробила надзвичайно миле враження своєю деклямацією „Розрита могила". Це вже є талан, який заслугує на прилюдне признання. Талан, якого шкода марнувати, який повинен пробувати їти на сцену.

Громадянин С. Прісяжний у своїх сольоспівах „Ой гляну я" і „Не забудь", дав доказ, що володіє милим теноровим голосом, який приємно слухати.

П-на Марія Сурма відспівала „Як би мені, мамо, намисто" і „Рожевий квіте". Її гарний сопрановий голос припав усім до вподоби, бо попри голос було й добре віддання пісень.

Скрипковий дует „Анданте ін Ф, Де Беріот" враз з надтакомом віддали сестри; п-на Любка Каськів, добре відома артистка з многих інших виступів, і молодша її сестричка Галя Каськів, яка завзято береться дорівнювати своїй сестрі. Двом сестрам приграла на піяні трета: п-на Емілія Каськів.

Щасливі батьки, що мають такі музикальні діти і щасливі діти, що мають таких батьків, дбаючих про таке, правдиво музичне вишколення.

На цей концерт запрошено ще нашого славного співака, п. Михайла Зазуляка, котрий виступав двома наворотами. Голос його звучав дуже свіжо. З вервою й повною силою відспівав п. Зазуляк „Ой Дніпре", „Минають дні" й інші пісні, а між ними на оригінальний лад ним згармонізовану воєнну пісню „Бо війна війною", та по англійськи нашу пісню „А я люблю Петруся". Публика принимала співака гучними оплесками.

Фортепяновий супровід спочив у руках п-ни М. Савіцької.

Святочну промову про те, як треба святкувати память Шевченка, що треба робити, а чого уникати, щоби це свято було достойним великого пророка й революціонера, виголосив редактор д-р Л. Мишуга.

Гість.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Незабутній „Запорожець за Дунаєм".

Коли життя остогидло, коли в кишені пусто, а на серці сумно, а хочеться це все забути, так кидай лихом об землю й іди послухати „Запорожця за Дунаєм". Таку раду подав би я неодному і певен, що він буде мені вдячний, коли послухає ту нашу славну оперетку в такім виданню, як її передали наші артисти минулої неділі в Українськім Народнім Домі при 6-тій вул., коли то виставляли „Запорожця за Дунаєм" заходами Товариства „Дністер", відд. 361 У. Н. Союза в Ню Йорку.

Будучи на цій виставі, чоловік хоч на часочок, хоч в уяві, полинув думкою в рідний край. Щоправда, „Там за тихим, за Дунаєм", не є тепер той тихий, божий рай, який нам нагадують пісні з „Запорожця за Дунаєм". але нам мило послухати, що там був колись рай. А коли його й не було, чи нема, то земля та таа чарівна, що вона нам ще й сьогодні раєм видається, хоч знаємо, що московські зайди там пекло творять.

М. Карлаш, в ролі старого козарлюги Карася, виявив себе знаменитим артистом, який віддав свою ролю знаменито, як щодо співу так і гри. Гарна його постава та як сотворена для цеї ролі. А про голос то вже і не говорити. Добра сторона його гри полягає ще в тім, що артист підніся з повною повагою до віддання своєї ролі. Тому не бачили ми на сцені нічого такого, що було би створене на те, щоби розсмішити публику зі шкодою для самої штуки. А це так рідко можна в нас бачити саме в „Запорожцю за Дунаєм".

П-ні М. Гребенецька грала ролю Одарки, жінки Карася. М. Гребенецька і М. Карлаш. Це не так легко виставити „Запорожця за Дунаєм" з такою дібраною парою. Тому певно й ті, що бачили цю штуку, отак скажім принаймні з 10 разів, в ріжних містах і на ріжних сценах, певно не чули такої пари, ні таких голосів, ні таких чудово виконаних дуетів. Завдяки їх артизмови можна було доперва тепер відчути усю красу чудових мельодій. П-ні Гребенецька як справжня артистка поставилася теж з повною пошаною до своєї ролі. Тому може було менш реготу як вона била Карася, але зате більш артистичної насолоди.

Другою парою були: Оксана, п-ні Троїцька й Андрій, п. Троїцький. В солях і в дуеті виказали вони тонкости ніжного, а разом з тим палкого й тужливого українського кохання. Нас, які живемо в теперішних часах скорих розводів і ще скоршого забуття, мусять такі сентиментальні сцени розбоювати, особливо, коли їх віддає пара з такими ніжними і милозвучними голосами як згадані артисти.

П. Ділов як султан вивязався під голосним оглядом дуже добре, бо голос звучав чисто й мило. Але, ради Бога, таж можна вивчитися тих кілька слів невеликої ролі, щоби і так не довга розмова з Карасем випала живіше!

Ролю Імана віддав відомий наш артист п. Шандровський, якого культура голосу не могла виказати усього свого богатства, бо роля була замала.

Хор під управою п. Кириченка співав добре. І йому належиться пайка заслуги за цю таку гарну виставу.

Додам тільки те, що в тамімсамім складі повинні би цей „Запорожець за Дунаєм" обійти сцени принаймні наших сусідних громад. Бо чим більше наших людей побачить таку виставу, тим кращого набере артистичного смаку.

Присутній.

САМОЗДЕМАСКУВАННЯ АБО РОЗМОВА СПІВРОБІТНИКА „СЛОВА" З П. СКРИПНИКОМ.

(Кореспонденція з Берестя).

Хтось сказав, що нема злосливішого гумориста, як життя: кого й чого воно не виставляло перед очі прилюдної опінії в натуральному смішному вигляді! Таку саму злосливогумористичну штучку відограло воно з п. Скрипником, „послом" з ББ від Волині, а саме: в його розмові, уділеній співробітникові виленського часопису „Слово", який поставив п. Скрипникові питання:

„Кого пан посол репрезентує в соймі?"

Це питання однаково може означати як наївність денникаря, так і замаскований глум. І справді, скільки може бути вбивчої іронії, руйнуючого натяку й прилюдного демаскування в питанні цього денникаря!

„Кого пан посол репрезентує"? — Скрипник, очевидно, відчув іронію запитання, мабуть збентежився, не відважився покликати імени народу „всує", як це роблять його товариші, і відповіди на підступне запитання репортера не дав. І добре зробив. Бо справді, не міг же сказати, від кого одержав мандат, а сказати неправду боявся.

Замісць відповіді: кого представляє, денникар почув іншу відповідь: до кого пристав у соймі. „Входжу до т. зв. української парляментарної репрезентації з Волині, що належить до безпартійного бльоку" і т. д.

Але співробітник „Слова" не задовольняється цією відповідю та бє Скрипника немов довбнею по голові таким запитом: **„Як же це сталося, що, будучи Українцем, належить пан посол до бльоку"?**

Уявіть собі злідливий усміх на устах польського денникаря й червоні плями збентеження на обличчі п. Скрипника! Поляк не може зрозуміти, чому Скрипник не пішов з народом, та ще й ставить йому такі вбивчі питання! Треба якось виправдатися перед представником чужої преси. І п. Скрипник виправдується.

Хібаж це не іронія життя? Гумористика цього виправдання взята цілковито з „Української Ниви" й з промови Певного:

„Мушу вам вияснити, що на терені польської держави істнує два українські напрямки — один „львівський", а другий нельвівський. Але найгірше то ці з „Малопольскі Всходней", хоч є вже деяка скількість таких поганців і на Волині.

Подібна братовбивча денунціяція „посла" на своїх братів з Галичини й Волині мусіла ще більше зацікавити злідливого денникаря. Напевне в його голові мигтіли думки:

„Як не як, а всеж таки півчас „розбору" ми не мали таких Поляків, які денунціювали б своїх братів з інших заступків польської землі. Тутк, так, цікаві ці еміґранти! І взагалі цікава психольоґія цих Українців, які так залюбки, за мерзенний гріш продають з головою своїх братів, відпекуються їх і обкидають наклепами..."

Денникареві „Слова" захотілося заглянути до самого дна в душу подібних синів українського народу, таких неможливих серед народу польського, і він продовжує питатися про взаємини між цими еміґрантськими „послами" з Волині з Українцями Галичини: „Як представляється при такій вашій ідеольоґії ваше відношення до Українців Галичини і як ви окреслили їхню ролю в українському русі"?

Але Скрипник уже цілковито забувся, кому й що він говорить. Йому треба лише показати свою „вищу льояльність", себто, як найдалі відцуратися своїх братів. І він сипле без тями: політичний рух у Галичині вважаємо за шкідливий... тому ми постаралися про усунення з Волині впливів „малопольських діячів..." уважаємо політичну ролю Львова за скінчену... і т. д.

Денникар із „Слова" вже зрозумів душу Скрипників, заглянув у неї до дна й має досить. Його більше вона не цікавить. Ще одно може його зацікавити: як Скрипники здійснюють ці свої „ідеали", і він питається таким самим глузливим способом: „Як представляється діяльність тої групи, до якої ви належите?" (навіть не знаходить для неї назви й тому окреслює її анонімово).

Скрипник, очевидно, вже перестав розуміти глузування репортера й наводить приклади „діяльности цеї групи": „Українську „Ниву", „Волинського Господаря", нову політичну організацію (еміґрантів) п. н. „Українське волинське обєднання", „Рідну Хату", яка має стати тереном порозуміння громадянства польського й українського..."

Але найцікавішою заявою була остання:

„Далі в господарській праці ми зліквідували (!) впливи, що йдуть з Галичини, шляхом утворення „самостійної" (?) кооперативної організації, а саме: окружного волинського кооперативного союзу, що обіймає волинські кооперативи, які передтим були обєднанні в львівській кооперативній централі (т. зв. Ревізійний Союз Українських Кооператив)".

Хібаж це не іронія життя? Одним махом воно здерло з п. Скрипника політичне дрантя „ідеольоґії" й показало читачам „Слова" в усій наготі нікчемности.

„Віримо, — закінчив самоздемаскований Скрипник, — що наша праця є корисною... єдиним реальним, корисним для українського народу розумінням справи..."

Мабуть співробітник „Слова" мав уже цього досить, бо вже більше питань не ставив. Можна собі уявити, як він почувався... а може навпаки: з радістю думав, що знаходяться серед українського народу подібні одиниці...

(„Діло") **С. Г.**

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

У Страстний четвер, дня 9-го с. м., член Бр. св. Георгія, від. 239 У. Н. Союза в Філаделфії, Петро Мокрицький, розпрощався з сим світом і відійшов туди, де нема ні гризоти, ні болю. Умер, не дочекавшись дня Воскресення Христового і веселих свят.

Померший член хорував вже від довшого часу. В ліжку не лежав, але й робити не міг. У вівторок, сходячи в своїм домі з другого поверху на долину по сходах, правдоподібно посковзнувся, бо родина зайшла його коло сходів в калюжі крови непритомного. Забраний до шпиталю, пережив усего до четверга рано, коли перед 7-мою годиною віддав Богові духа. Прожив 46 літ. Лишив жінку вдовою й 6 дітей сиротами у віці від 2 і пів до 18 літ.

Покійний походив з Теплиць, пов. Ярослав у Галичині. До Америки приїхав в 1905 році й був тут відливарем заліза (молдером). У відділі був він тихим, спокійним членом, сповнюючи правильно й докладно членські обовязки.

Похорон покійного члена Мокрицького відбувся в понеділок, дня 13-го с. м., при участи членів Бр. св. Георгія, які відпровадили тіло покійника з дому до укр. кат. катедральної церкви, а з церкви на вічний спочинок на цвинтар на Факс Чейз. Нехай чужа земля буде Йому пером.

Волод. Сеґінь, секр.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ШИКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. О. Николая, від. 106, повідомляє своїх членів, що слідуючий мітінґ відбудеться в неділю, 26 квітня, зараз по Сл. Божій, в галі парохіяльній. Контроля здасть звіт за перших три місяці. По мітінґу буде вишкільний вечерок. Відсвяткуємо 25-ліття, як ми вступили в члени нашої дорогої організації У. Н. Союза. Не забувайте члени на той памятний день, впишіть молодих і дорослих в члени У. Н. Союза і Братства, котре дало почин до заснования запомогових товариств в Шикаґо. — Миколав Гуль, предс.; Іван Фацьків, секр.

ЗІ СПОРТУ.

БОРОТЬБА НА ДОХІД БЕЗРОБІТНИХ ВЕТЕРАНІВ.

Вечером у четвер, 23. квітня, в Нюарку, Н. Дж., відбудеться велика боротьба в помешканню 113 полку на Сосекс Евеню, ріг вулиці Джей. Боротьбу цю влаштовує організація безробітних ветеранів з Есекс Каванти.

В головній парі має боротися бувший світовий чемпіон боротьби Джордж проти Вагнера, який спеціяльно приїздить з Вестів для цієї боротьби. Крім того буде боротися ще кілька пар першорядних борців, як Калза, Геслін, Домінґо Арнольд та інші.

З укр. життя.

ГЕНРІ ДІ ГЛЕЙН.

Нині, в середу 22. квітня, в год. 8.15 вечір буде боротися з гарним противником Гр. Зариновим. Боротьба відбудеться в Арморі 69 полку в Ню Йорку. Крім Вр. Заринова та Генрі Ді Глейн будуть боротися ще сім добре підібраних пар борців. (Оголь.)

ЛИСТИ З РІДНОГО КРАЮ

(Подаємо в оригіналі ті листи, що наспіли з краю в справі останніх подій. — Ред.).

Тишиця, 23 березня 1931.

Любий Дядьку!

Дивує мене дуже, що така довга мовчанка. По святах Різдвяних я написав лист, — дякуючи Вам за святочні желання, — як рівнож і за отримані витинки з часописів. Чи отримали лист від мене?—спитаю. Але заки що, то скажу: На будуче прошу — осторожно, бо „нюхають" на почті всі письма до мене адресовані. Тут не потребую Вам богато за це говорити. Рівнож і мої письма (листи) від мене висилані — „перенюхують". Отже я так споідваюсь, що не впав жертвою мій лист, писаний до Вас.

Коло нас, от як то коло нас; зима вже туй-туй скінчиться — буде весна колись — ая!

В селі деякі небіщики (померші), от як знаєте Гарасимів білий, Стеців Пилип — но і Дионів Ванджура. Про інший смертний дріб, — а уродини і не згадую, бо це маловажне.

Посилаю Вам фот. знимку моєї челяди і усіх, що під цю пору у мене були. Ану, пізнавайте! Щож більше?

Ех! Не одно знайшлось би сказать! Зрештою вірю, що всякі інформації про Рідний Край і так знаєте з часописів. Я то усе Вам описував, а коротко повторю ще раз. От послухайте:

Пацифікація: Не в одного на згадку цего слова мимовolі затискаються пястуки і стискаються зуби. Так і в мене під цю пору. Саме на „Покрови" приїхали „гості" — 1 швадрон уланів з Яструбич. Ми всі їх сподівались, тому по більшій части хлопи пішли на Стриганку на празник. Коли „они" довідались, що хлопи на Стриганці, — давай за ними, обскочили села і пильнували за тишицькими. Назбирали їх — і так з убранням і взуттям гнали просто до води — в брід. Так пригнали до села, до дому кооперативи — до салі й там несотворені річи робили з людьми. Тупими ножиками волоси обрізували, заставляли співати польських пісень, казали обдирати стіни, декорації, шильд (вивіска) кооперативний і читальняний шаблями посікли. Товар в кооперативі „розкупили", але даром. Хто вирвався з їх обіймів, або і заззалегідь, так втікав до ліса радванецького, або на Стриганку до ліса. Побили деяких.

Найгірше збили старого Уліцького, кривого, і його сина Гриця — бо попався. Було що втікай!

Приказали знести 30 кірців вівса. Народ зніс, а підводами відвезли до Сокаля. За то дали 40 зл. і то до „каси гмінної". Забрали льоху годовану, ваги до 150 кг., у дядька Стефана — також дали 40 зл., але до „гміни". В хаті усе догори корінем поперевертали і зробили пустку. Всяке збіже, муку асипали на купу, на то огірки, натовкли скла і перемішали. Подібну пустку зробили у Самсона — дядькового сусіда.

Від кількох літ істнувало в нас товариство „Луг". Старостро розвязало.

Отже так відбувалася в нас „пацифікація". Прийшли вибори. Здавалось, народ вже має школу, тому й не треба агітувати (воно і так агітувати, ані віч робити не було вільно). Але щож? Народ — тхір заляканий. Особливо ті, що побирають ренти інвалідські, або знов і ті, що мали якісь кари адміністраційні платити й ще інші дурні баламути пішли не туди. Було в нас 350 голосуючих. 218 на ч. 11, 96 на ч. 1 („Уржонд"), 43 не голосували. То до сойму. А до сенату: 250 голосуючих. З того: 160 на ч. 11, 51 на ч. 1 („Ржонд"), а 39 не голосували. Хоч соромно, але ще пів біди, бо коли ми читали, як то було в інш. повітах, то щось страшного, чого ніхто не сподівався. Але треба було бачити під яким терором находився народ, але таки йшов до голосування.

Волинщина цілком нне дописала. Народ ще „тьомний". Але не дивуймось і простім на цей раз. Перед соймовими виборами попиарештовували нас кількох. На постерунку розказували „сповідь". Називали найогиднішими словами. Забрали були: Грицька Василишина, Самсона Івана, Лазорового Юзька, Василя (Дядька Ст.). Дядько Стефан і Федь сховались, але і так не голосували. По добі пускали. А підчас виборів до сенату був приарештований мій шваґер Михайло — на 24 години.

А той шнапа-хрунь, мало не вср...., так розмагався за.... Шляг би його трафив!

Другим разом про щось інього.

Ми всі ще клигаємо поволи, ніби здорові. Тяжко жити — великі драчі, тягарі, податки, тощо. От скрута — чи кріза! Все сільське по нічому. Тамті роки були троха під господарським оглядом лекші. Тому і я дещо забагнув мати, — вхопився в довг — хоч невеликий, але всеж!

Читаємо ми в часописах, що в Америці не так, як було. Ну, Дядьку, кажіть, як Ви там жиєте? Чи маєте яку сталу роботу? А як ваші хлопці, чи вже покінчили школу та чи вже на власнім становищу?

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ГЕМТРЕМК, МІШ.

На Рідний Край.

Як минулих років, так і сього року Товариство, „Згода", відділ 20 У. Н. Союза переслало $130.91 через Обєднання й призначило: на „Просвіту" $25; на боєву акцію $20; на інвалідів $20; на політичних вязнів $20 і на Рідну Школу $45.91.

За Уряд Тов. „Згода", від. 20. У. Н. Союза:

Матвій Прихідко, предс.;
Іван Крупка, секр.

—o—

ДІТРОЙТ, МІШ.

Коляда на Рідний Край.

Тов. „Запорожська Січ", від. 75 У. Н. Союза, урядило коляду на Рідний Край. Коляда принесла $40, які вислано через Обєднання до Рідного Краю. Гроші призначено: на дім інвалідів $10; на Рідну Школу $10; на визвольну боротьбу $10; на потерпівших від рук польських катів $10. З товариської каси вислано Тов. „Просвіта" членську вкладку $10. — Разом вислано до краю $50.

За Уряд Тов. „Запорожська Січ", від. 75 У. Н. Союза:

Василь Чмир, гол. кошовий;
Іван Слупецький, касієр;
Іван Нагорняк, секретар.

—o—

ВИПАНІ, Н. ДЖ.

Допомога Рідній Школі.

Вислано через Обєднання до Рідного Краю $15, які призначено на Рідну Школу. Ці гроші зібрано на мітінґу Братства ім. Івана Франка, від. 172 У. Н. Союза.

Дуже жалую, що тут є коло 60 фамілій українських, а-ле нема кому занятися збіркою на Рідний Край.

Гроші зложили слідуючі товариші; М. Лучка $5; по $1: В. Денис, В. Явнівський, М. Мороз, Анастасія Кучинська, В. Курило, І. Леськів, Д. Макар, В. Панасюк, Я. Змачинський, І. Юрич.

М. Мороз.

—o—

НЮАРК, Н. ДЖ.

Жертва на інвалідів.

Громадянин Т. Каськів переслав через Обєднання до краю 70 долярів, призначених на допомогу інвалідам. Це листопадова збірка з Української Греко-Католицької Церкви на Мортон вулиці.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОВОРОТ ТАРЗАНА.

(59)

Інстинкт Тарзана, що попередив його про загрозу, рятував його. Куля з кріса Турана просвистіла під ногами Тарзана. Він кількома величезними скоками опинився біля вже переляканого Турана й схопив його в свої могучі руки. Високо підніс в повітря, щоб кинути об землю й роздавити, як жабу. Але прохання Джейні вратувало Турана від загибелі.

—o—

Корючись Джейні, Тарзан передав Турана в руки французької влади, як відомого російського шпіона Рокова. Моряки арештували Турана-Рокова, щоб поставити перед французький суд. Джейні познайомила Тарзана з Тенінґтоном, представляючи свого Тарзана як Джана Клейтона, лорда Грейстовка. Потім розповіла історію, яку доводилася про походження Тарзана, що дуже урадувало лорда Тенінґтона.

—o—

Через кілька днів, пізно по обіді, вернувся Тарзан до табору білих людей. З ним вернулося також кілька дикунів з племени Вазири. Всі вони несли по кілька кавалків чистого золота. Це Тарзан взяв частину того золота, що сховав у джунґлях. Всі розпитували, де Тарзан дістав золото. Але він лише сказав, що його там є багато та не сказав свого секрету, де сховане золото.

—o—

Коли все золото, яке приніс Тарзан, було перенесене на кружляк, капітан жартуючи завважив, що він тепер почуває себе комендантом старого еспанського судна, яке везе великі багатства. Ті багатства колись Еспанці возили з таємничої країни Азтеків. Сміючись він казав, що думає, що матроси переріжуть йому горло й викинуть його в море, щоб заволодіти золотом, та стати піратами. Тарзана тішили більше золоті кучері його Джейні, ніж всі багатства.